

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психології і туризму

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інтерактивні технології в туризмі

спеціальність	242 Туризм і рекреація
рівень вищої освіти	бакалавр
освітня програма	Туристичне обслуговування
статус дисципліни	вибіркова

КИЇВ – 2023

Розробник силабусу: доцент кафедри психології і туризму, к.е.н., доц. Кучай
О.В.

Схвалено на засіданні кафедри психології і туризму
«08» червня 2023 року, протокол № 16

Завідувач кафедри

Олександр БОНДАРЕНКО

Пояснювальна записка

Метою дисципліни «Інтерактивні технології в туризмі» є ознайомлення студентів із теоретичними основами інноваційних технологій в туризмі, розроблення та запровадження інноваційного туристичного продукту, використання інноваційних технологій у його формуванні, обслуговування туристів; застосування нових інформаційних технологій комплектування, просування та продажу турів; формування знань щодо новітніх механізмів та методів управління міжнародними та вітчизняними підприємствами сфери туризму.

Предметом вивчення дисципліни є напрями інноваційної діяльності підприємств готельного господарства.

Завданням вивчення дисципліни «Інтерактивні технології в туризмі» є викласти теоретичні засади курсу, набуття студентами знань про основи застосування інтерактивних технологій в туризмі, а також формування таких загальних та фахових компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

ФК18. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК26. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

ФК29. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

ФК34. Здатність до використання комплексу заходів, спрямованих на підвищення якості туристичного обслуговування.

Програмні результати навчання, які перевіряються в результаті вивчення дисципліни:

ПРН02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПРН06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПРН09. Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПРН15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

ПРН26. Розробляти та застосовувати заходи, спрямовані на підвищення якості туристичного обслуговування.

Курс «Інтерактивні технології в туризмі» для студентів спеціальності 242 Туризм складається з одного змістового модуля : *Інтерактивні технології в туризмі*. У ньому висвітлюються основні тенденції розвитку й виклики сучасного глобального простору.

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) – 2 кредити ЄКТС; 60 год., у тому числі:
лекції – 14 год.
семінарські заняття – 10 год.
самостійна робота – 36 год.

Навчально-тематичний план дисципліни

«Інтерактивні технології в туризмі»

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин			
		Денна форма здобуття освіти			
		Разом	зокрема		
			лекції	семінарські заняття	самостійна робота
1.	Тема 1. Теорії інноваційного розвитку	8	2	2	4
2.	Тема 2. Інноваційні процеси в туризмі	10	2	2	6
3.	Тема 3. Державне регулювання інноваційної діяльності	8	2	2	4
4.	Тема 4. Інформаційні інноваційні технології в процесах туристичного обслуговування	8	2	-	6
5.	Тема 5. Інформаційні проекти в туризмі	12	2	2	6
6.	Тема 6. Правові аспекти інноваційної діяльності	8	2	-	6
7.	Тема 7. Фінансове та інвестиційне забезпечення впровадження	8	2	2	4

	інноваційних технологій у туризмі				
	Разом годин за модулем 1	60	14	10	36
	Усього годин	60	14	10	36

**Перелік тем і зміст лекційних занять
з дисципліни «Інтерактивні технології в туризмі»**

Тема 1. Теорії інноваційного розвитку.

Мета вивчення: науково-теоретичне осмислення значення інноваційного розвитку.

Провідна ідея: розуміння факторів застосування інновацій в туризмі.

Ключова проблема: інновація – як успіх турбізнесу.

Основні питання: умови для вибудови інноваційного розвитку.

Тема 2. Інноваційні процеси в туризмі.

Мета вивчення: науково-теоретичне розуміння інноваційних процесів в туризмі.

Провідна ідея: володіння методикою застосування інноваційних процесів в туризмі.

Ключова проблема: умови для інноваційних процесів в туризмі.

Основні питання: стримуючі фактори інноваційних процесів в туризмі.

Тема 3. Державне регулювання інноваційної діяльності

Мета вивчення: роль та місце держави в інноваційній діяльності.

Провідна ідея: практичне втілення державної інноваційної діяльності.

Ключова проблема: поєднання державного регулювання інноваційної діяльності і завдань приватного туристичного бізнесу.

Основні питання: проблеми втілення державної інноваційної діяльності.

Тема 4. Інформаційні інноваційні технології в процесах туристичного обслуговування.

Мета вивчення: роль та місце інформаційних інноваційних технологій в процесах туристичного обслуговування.

Провідна ідея: формування загальних навичок практичного втілення інформаційних інноваційних технологій в процесах туристичного обслуговування.

Ключова проблема: принципи втілення інформаційних інноваційних технологій.

Основні питання: необхідність, своєчасність, перспективність процесу втілення інформаційних інноваційних технологій.

Тема 5. Інформаційні проекти в туризмі.

Мета вивчення: розуміння місця і значення інформаційних проектів в туризмі.

Провідна ідея: вироблення компетентності щодо втілення інформаційних проектів в туризмі.

Ключова проблема: умови для втілення інформаційних проектів в туризмі.

Основні питання: відповідна діяльність туристичної фірми щодо втілення в них інноваційних проектів.

Тема 6. Правові аспекти інноваційної діяльності.

Мета вивчення: розуміння правових аспектів інноваційної діяльності.

Провідна ідея: вміння використовувати правові основи для втілення інноваційної діяльності.

Ключова проблема: досконалість правової системи.

Основні питання: професійні навички і відповідальність працівників туризму.

Тема 7. Фінансове та інвестиційне забезпечення впровадження інноваційних технологій у туризмі.

Мета вивчення: пошук фінансового та інвестиційного забезпечення.

Провідна ідея: раціональне використання фінансового та інвестиційного ресурсу.

Ключова проблема: фінансування як джерело успіху інвестиційних проектів.

Основні питання: відповідність кадрового забезпечення з даного питання.

Система оцінювання результатів навчання студентів

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента	50
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	50

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного студента (аудиторна, обов'язкова позааудиторна самостійна робота (*реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе*), здійснюється за десятибальною шкалою (від 0 до 10 балів). У кінці вивчення навчального матеріалу кожного організаційного модуля викладач виставляє **окремо** бали за: 1) аудиторну роботу, 2) виконання однієї обов'язкової позааудиторної самостійної роботи з обраної студентом теми – як середнє значення усіх поточних оцінок з кожного виду роботи студента з округленням до цілого числа. Ці оцінки помножуються на **2 (10 x 2 = 20)**. Таким чином, сума балів (**максимум 20+20=40**) за зазначені види роботи накопичується в рейтинговому “кошику” студента. У кінці вивчення навчального матеріалу модуля викладач виводить також середнє значення всіх поточних оцінок за виконання студентом додаткових завдань (*доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе*) (**максимум 10 балів**). Визначений середній бал за виконання додаткових завдань додається до попередньо зароблених студентом балів. Сума балів за названі види роботи (**максимум 20+20+10=50**) є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються “0” балів.

Підсумковий контроль

Залік

Оцінка в національній шкалі (“зараховано”, “не зараховано”) та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	–	A	} зараховано
82 – 89 балів	–	B	
75 – 81 бал	–	C	
66 – 74 бали	–	D	
60 – 65 балів	–	E	
59 балів і нижче	–	FX.	

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують оцінку **“зараховано”** і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка **“зараховано”** в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – **E** та бал **60**. Якщо студент під час заліку отримав оцінку **“не зараховано”**, то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка **“не зараховано”** в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Умови допуску до семестрового заліку

При розв’язанні питання про допуск студентів до заліку з дисципліни **«Інтерактивні технології в туризмі»** враховується виконання ними вимог навчального плану і графіка навчального процесу. Студенти денної форми здобуття освіти мають відпрацювати всі пропущені аудиторні заняття з **«Інтерактивні технології в туризмі»**. Студент вважається **допущеним до семестрового заліку**, якщо він **виконав усі види робіт**, що передбачені робочою програмою дисципліни.

Плани семінарських занять
навчальної дисципліни «Інтерактивні технології в туризмі»
Семінарське заняття 1. Теорії інноваційного розвитку(2 години)

Питання для обговорення теми:

1. *Основи теорії інноваційного розвитку.*
2. *Інновації – як успіх туристичного бізнесу.*
3. *Умови для інноваційного розвитку.*

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - створення навчального кейсу, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

1. *Світовий досвід інноваційного розвитку.*
2. *Із досвіду втілення інноваційних технологій в українському туризмі.*

Основна література:

1. Ілляшенко С. Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу : монографія. Суми: Університет. кн.,2008. 615 с.
2. Малахова Н.Н. Инновации в туризме и сервисе. Ростов н/Д: Март, 2013. 224 с.
3. Смирнов І.Г. Маркетинг у туризмі: Навчальний посібник. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2016. 251 с.

Додаткова література:

4. Михно М.А. Роль інновацій в туризмі: учебник. Москва: Академия, 2014. 210 с.
5. Морозов М.А. Інформаційні технологи в соціально – культурном сервисе и туризме. Москва: Академия, 2013. 240 с.
6. Севастьянова С.А. Региональное планирование развития, туризма и гостиничного хозяйства: учеб.пособие. Москва: КНОРУС, 2017. 256 с.

Семінарські заняття 2-3. Інноваційні процеси в туризмі. (4 годин)

Питання для обговорення теми

1. *Основні передумови для розвитку інноваційних процесів.*
2. *Інноваційні процеси в системі готельного бізнесу.*

3. Інноваційні процеси в системі ресторанного бізнесу.

4. Інноваційні процеси в транспортуванні.

5. Інноваційні процеси в екскурсійному обслуговуванні..

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - створення навчального кейсу, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

1. Практика втілення інноваційних процесів в готельному бізнесі.

2. Практика втілення інноваційних процесів в ресторанному бізнесі.

3. Практика втілення інноваційних процесів в транспортному обслуговуванні.

4. Практика втілення інноваційних процесів в екскурсійному обслуговуванні.

Основна література:

1. Ілляшенко С. Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу : монографія. Суми: Університет. кн.,2008. 615 с.
2. Новиков В.С. Инновации в туризме: учеб. пособие для студ. высш. учеб. Заведений. Москва: Академия, 2007. 208 с.

Додаткова література:

3. Михно М.А. Роль инноваций в туризме: учебник. Москва: Академия, 2014. 210 с.
4. Морозов М.А. Информационные технологии в социально – культурном сервисе и туризме. Москва: Академия, 2013. 240 с.
- 5.

Семінарське заняття 4. Державне регулювання інноваційної діяльності (2 годин)

Питання для обговорення теми

1. Держава – як фундатор передумов інноваційної діяльності.

2. Проблеми втілення державної інноваційної діяльності.

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - створення навчального кейсу, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

- 1. Поєднання державного регулювання інноваційної діяльності і завдань приватного туристичного бізнесу.*
- 2. Зарубіжний досвід державної інноваційної діяльності.*

Основна література:

1. Ілляшенко С. Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу : монографія. Суми: Університет. кн.,2008. 615 с.
2. Новиков В.С. Инновации в туризме: учеб. пособие для студ. высш. учеб. Заведений. Москва: Академия, 2007. 208 с.
3. Смирнов І.Г. Маркетинг у туризмі: Навчальний посібник. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2016. 251 с.

Додаткова література:

4. Михно М.А. Роль інновацій в туризмі: учебник. Москва: Академия, 2014. 210 с.
5. Морозов М.А. Інформаційні технології в соціально – культурному сервисі и туризмі. Москва: Академия, 2013. 240 с.

Семінарське заняття 5. Інформаційні інноваційні технології в процесах туристичного обслуговування. (2 годин)

Питання для обговорення теми

1. Історія появи інформаційних інноваційних технологій в процесах туристичного обслуговування в Україні.
2. Основні принципи втілення інформаційних інноваційних технологій в туризмі.

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - створення навчального кейсу, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

- 1. Із досвіду втілення інформаційних інвестиційних технологій туристичних компаній зарубіжним капіталом.*

2. *Із досвіду втілення інформаційних інвестиційних технологій вітчизняними туристичними фірмами.*

Основна література:

1. Новиков В.С. Инновации в туризме: учеб. пособие для студ. высш. учеб. Заведений. Москва: Академия, 2007. 208 с.
2. Смирнов І.Г. Маркетинг у туризмі: Навчальний посібник. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2016. 251 с.

Додаткова література:

3. Морозов М.А. Інформаційні технологи в соціально – культурном сервисе и туризме. Москва: Академия, 2013. 240 с.
4. Машина Н.І. Страхування для туристичних підприємств. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 368 с.
5. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навчальний посібник. Київ : Атіка, 2006. 264 с.

Критерії оцінювання роботи здобувача вищої освіти на семінарському занятті

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може заробити за різні види роботи під час одного семінарського заняття становить 10 балів.

№ п/п	Види роботи студента на семінарському занятті	Кількість балів	Критерії оцінки
1.	Відповідь на семінарі з основних питань обговорення теми	9-10	Правильна, ґрунтовна, повна відповідь, творче висвітлення проблем
		7-8	Правильна, але недостатньо повна, розгорнута та ґрунтовна
		4-6	Відповідь з порушенням логіки, не аргументована
		2-3	Відповідь з суттєвими помилками
		1	Відповідь що не відповідає змісту питання

		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини
2.	Активна участь у роботі семінару (доповнення, участь у обговоренні ключових питань теми)	8-9-10	Максимально висока активність, що свідчить про всебічну обізнаність з матеріалом
		5-6-7	Висока активність, що свідчить про фрагментарну обізнаність з матеріалом
		3-4	Середня активність, що свідчить про необізнаність з матеріалом
		1-2	Низька активність, що свідчить про неволодіння матеріалом
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини

Вимоги до виконання позааудиторної самостійної роботи

Позааудиторна самостійна робота передбачає такі види :

а) Створення навчальних кейсів

Найважливішими завданнями освіти в Україні є підготовка освіченої, творчої особистості, тому застосування кейс-методу як особливої технології навчання і виду самостійної роботи видається надзвичайно актуальними. Сутність кейс-методу полягає в тому, що засвоєння знань і формування вмій є результатом активної самостійної діяльності студентів і, в силу цього, відбувається творче опанування професійними знаннями, навичками, вміннями і, що важливо, розвиває здібності мислити.

Кейс – це спеціально підготовлений навчальний матеріал, що містить структурований опис ситуацій, запозичених з реальної практики ситуацій (від англ. case – «випадок»). підготовлену за спеціальним форматом і призначену для навчання студентів (курсантів) аналізу різних видів інформації, її узагальненню, пошуку можливих варіантів її вирішення.

Застосування кейс-методу під час самостійної роботи сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти:

- аналітичних навичок (вміння відрізняти дані від інформації, класифікувати, виділяти суттєву та несуттєву інформацію, аналізувати, представляти та добувати їх; мислити чітко й логічно),
- практичних навичок (формування на практиці навичок використання теорії, методів та принципів),
- творчих здібностей (генерація альтернативних рішень),
- комунікативних навичок (вміння вести дискусію, переконувати, використовувати наочний матеріал та інші медіа-засоби, кооперуватися в групі, захищати власну точку зору, переконувати опонентів, складати короткий та переконливий звіт),
- соціальних навичок (оцінка поведінки людей, вміння слухати, підтримувати в дискусії чи аргументувати протилежні думки, контролювати себе тощо).

Вимоги до створення кейсу:

- навчальна проблема має бути пов'язана з матеріалом, що вивчається;
- проблеми повинні представляти пізнавальну значущість;
- проблемні питання повинні спиратися на досвід і знання здобувача вищої освіти отримані під час навчання і практики;
- основним своїм змістом проблема повинна давати напрям пізнавальному пошуку, вказувати напрям до її рішення.

Обговорення навчальної проблеми, яка міститься в кейсі:

- Залучення учасників до обговорення реальної ситуації. Введення в ситуацію. Опис ситуації.
- Виконання індивідуального завдання. Пошук необхідного інформаційного матеріалу.
- Усвідомлення і формулювання проблеми на основі інтерпретації ситуації.
- Виявлення причин виникнення даної проблеми.
- Вироблення різних способів дії (варіантів вирішення проблеми) в даній ситуації – альтернатив.
- Вибір кращого рішення (альтернативи) з опорою на аналіз позитивних і негативних наслідків кожного, а також на аналіз необхідних ресурсів для їх здійснення.
- Складання програми діяльності з орієнтацією на первинні цілі первинні цілі і реальності їх реалізації (з визначенням конкретних кроків і наповненням їх змісту).

б) доповідь у формі мультимедійної презентації

Мультимедійна презентація урізноманітнює навчальний процес, підвищує продуктивність навчальної роботи, дає можливість урахувати особливості конкретної аудиторії та кожного окремого слухача.

Загальні вимоги до мультимедійної презентації:

У презентації має бути не менше 10 слайдів. Перший слайд – це титульний, на якому слід представити: назву презентації, прізвище та ініціали доповідача. На наступних слайдах розміщується зміст презентації.

Під час представлення інформації в мультимедійній презентації кожен слайд має відображати одну думку. Текст має складатися з коротких слів та простих речень, слід використовувати короткі слова та речення. Рядок має містити 6-8 слів. Зводять до мінімуму кількість прийменників, прикметників, прислівників.

Заголовки слайдів мають привертати увагу аудиторії та узагальнювати основні положення слайду. Усі слайди презентації мають бути витримані в одному стилі. Краще обирати горизонтальне розміщення інформації. Не варто перевантажувати слайд інформацією (одночасно запам'ятовується не більше 3-х фактів, висновків, визначень). Найбільша ефективність досягається тоді, коли ключові пункти відтворюються по одному на кожному окремому слайді. Слайди мають містити узагальнюючу інформацію з обраної студентом тематики. Можна використати різні підходи – текст, малюнки, блоки зі стрілками, таблиці тощо. Якщо на слайді розміщено зображення, то надпис розміщується під ним. Рекомендовано виділяти головне у тексті іншим кольором (бажано в єдиному стилі). Оптимальний розмір шрифту – 16. Розмір для заголовків та титулів – 22 або 24.

Список літератури формується у наступному порядку: 1. спочатку вказуються прізвища (в алфавітному порядку) та ініціали або назва збірки чи підручника. 2. вказується назва джерела (без лапок). 3. вказується місце видання. 4. через двокрапку вказується видавництво (без лапок). 5. після коми ставиться рік видання.

Наприклад : Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.

в) творче завдання у формі есе.

Есе – самостійна творча робота з обраної студентами тематики. Мета есе полягає в розвитку навичок самостійного творчого мислення й письмового послідовного викладу власних думок. Есе дозволяє авторові навчитися чітко й грамотно формулювати думки, структурувати інформацію, використовувати основні категорії аналізу, виділяти причиново-наслідкові зв'язки, аргументувати висновки; володіти науковим стилем мовлення.

Загальні вимоги до есе:

Есе має містити чіткий виклад суті поставленої проблеми, включати самостійно проведений аналіз цієї проблеми, а також висновки, що узагальнюють авторську позицію з поставленої проблеми. **Обсяг есе – 2-3 сторінки формату А 4 друкованого або рукописного тексту.**

Рекомендована структура есе:

Титульний аркуш

Вступ: місія студента щодо розгляду теми есе, обґрунтування вибору цієї теми.

Під час визначення мети та завдань роботи важливо правильно сформулювати питання, на які ви збираєтеся знайти відповідь у ході свого дослідження. При роботі над вступом можуть допомогти відповіді на такі питання: «Чи потрібно давати визначення термінам, що використані в темі есе?», «Чому тема, яку я розкриваю, є актуальною на сьогоднішній день?», «Які поняття будуть залучені в мої міркування?» тощо.

Основна частина: *теоретичні основи обраної проблеми й виклад основного питання.*

Ця частина припускає розвиток аргументації й аналізу, а також обґрунтування їх, виходячи з наявних даних, інших аргументів і позицій щодо питання. У цьому полягає основний зміст есе й це являє собою головні труднощі. Тому важливе значення мають підзаголовки, на основі яких здійснюється структурування аргументації; саме тут необхідно обґрунтувати (логічно, використовуючи міркування) пропоновану тезу.

Висновок: *узагальнення й аргументовані висновки до теми.*

Підсумовує есе або ще раз вносить пояснення, підкріплює зміст і значення викладеного в основній частині. Висновок може містити такий дуже важливий, що доповнює есе, елемент як рекомендація на застосування дослідження, на розвиток взаємозв'язків з іншими проблемами.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи

дотримані всі вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання.	8-9-10 балів
дотримані основні вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи, тема розкрита достатньо повно, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Водночас допущені деякі недоліки: не обґрунтовано актуальність теми, сформульовані висновки не чіткі, наявні певні неточності у викладенні матеріалу.	6-7 балів
значне недотримання вимог до написання позааудиторної самостійної роботи. Зокрема: тема розкрита лише частково, допущені фактичні помилки в змісті позааудиторної самостійної роботи, відсутній висновок, не витриманий обсяг самостійної роботи; є недоліки в оформленні.	3-4-5 балів
тема позааудиторної самостійної роботи не розкрита, виявляється істотне нерозуміння проблеми, не витриманий обсяг самостійної роботи; самостійна робота оформлена не правильно.	1-2 балів

Невиконання здобувачем вищої освіти позааудиторної самостійної роботи	0 балів
---	---------

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі здобувачі вищої освіти виконують модульні контрольні роботи з усіх дисциплін.

До кожного варіанта модульної контрольної роботи входить по три питання, що відповідають репродуктивному (рівень А), алгоритмічному (рівень В) й творчому (рівень С) рівням складності.

Зразок модульної контрольної роботи

Варіант № 5

1. Роль інформаційних систем та технологій в управлінні сучасними організаціями (Рівень А).

Максимальна кількість балів – 10.

2. Програмне забезпечення туристичної діяльності (Рівень В).

Максимальна кількість балів – 15.

3. Проаналізуйте вплив сучасних інформаційних і телекомунікаційних мереж на розвиток туристичного бізнесу в Україні (Рівень С).

Максимальна кількість балів – 25.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Питання репродуктивного рівня (рівень А). Максимальна кількість балів – 10.

9-10 балів – виставляються за бездоганну відповідь.

6-7-8 балів – виставляються за повну відповідь, але в ній допущені деякі неточності, що не мають істотного значення.

4-5 балів – виставляються за неповну відповідь, в якій багато неточностей.

1-2-3 бали – виставляються за схематичну відповідь, в якій багато фактологічних помилок.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання алгоритмічного рівня (рівень В). Максимальна кількість балів – 15.

13-14-15 балів – виставляються за умови досконалого орієнтування у змісті понять, що висвітлюються, безпомилкового знання фактологічного матеріалу.

10-11-12 балів – виставляються за умови в цілому правильного висвітлення питання.

7-8-9 балів – виставляються за умови загального орієнтування в змісті проблеми.

3-4-5 балів – виставляються за умови неповного, поверхового розкриття змісту проблеми.

1-2 бали – виставляються за умови загального орієнтування в змісті проблеми з суттєвими помилками її розкриття.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання творчого рівня (рівень С). Максимальна кількість балів – 25.

22-23-24-25 балів – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання поставлених завдань.

18-19-20-21 балів – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь.

14-15-16-17 балів – виставляються за умови, що відповідь правильна, змістовна, послідовна, але містить незначні недоліки у викладі теоретичного підґрунтя.

10-11-12-13 балів – виставляються за умови, що відповідь правильна, але містить незначні недоліки, рівень самостійності в судженнях недостатній.

6-7-8-9 балів – виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична; рівень самостійності в судженнях недостатній.

3-4-5 балів – виставляються за умови, якщо у відповіді є неточності та помилки у розкритті проблеми; рівень самостійності в судженнях недостатній.

1-2 бали – виставляються за умови, відсутності вичерпної відповіді на питання; наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань студента.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдань.

Модульна контрольна робота виконується протягом двох академічних годин (1 година 20 хвилин)). Максимальний рейтинг здобувача вищої освіти за виконання модульної контрольної роботи становить 50 балів.

Орієнтовні питання до модульної контрольної роботи

1. Предмет і зміст навчальної дисципліни.

2. Роль інформаційних систем та технологій в управлінні сучасними організаціями.
3. Базові поняття інформаційних систем й визначення.
4. Історія розвитку інформаційних систем (ІС).
5. Класифікація, структура й компоненти ІС.
6. Промислові стандарти ІС.
7. Класифікація ІСУ.
8. ІС організаційного управління.
9. Інформаційні системи керівників.
10. Використання чинного законодавства в туристичній діяльності.
11. Інформаційні системи правової інформації, «ЛІГА: ЗАКОН».
12. Рівні управління.
13. Створення інформаційних систем, їх якість та ефективність.
14. Інформаційні технології у системах управління діяльністю туристичної організації
15. Розвиток інформаційних технологій.
16. Етапи розвитку інформаційних технологій.
17. Класифікація інформаційних технологій.
18. Сучасний стан і тенденції розвитку інформаційних технологій.
19. Інформаційна складова організації туристичної діяльності.
20. Перспективи розвитку інформаційних технологій у соціально-культурній сфері й туризмі.
21. Програмне забезпечення туристичної діяльності.
22. Математичне, програмне та інформаційне забезпечення нових інформаційних технологій (НІТ).
23. Класифікація програмного забезпечення.
24. Прикладне програмне забезпечення. Ділова й комп'ютерна графіка.
25. Мережні інформаційні технології.
26. Інформація й ресурси Інтернету.
27. Розподілена обробка даних.
28. Глобальна мережа Інтернет й Інтернет-технології.
29. Напрями використання Інтернету.
30. Класифікація Інтернет-ресурсів туристичної спрямованості.
31. Коротка характеристика туристичних ресурсів в Інтернеті.
32. Опис інформаційних потоків між виробниками туристичних послуг.
33. Система інформаційних і комунікаційних технологій, використовуваних у туризмі.
34. Використання глобальної комп'ютерної мережі
35. Інтернет у туристичній діяльності.

36. Формування єдиного інформаційного туристичного простору на рівні сучасних міжнародних стандартів і технологій в області туристичного й готельного бізнесу.
37. Вплив сучасних інформаційних і телекомунікаційних мереж на розвиток туристичного бізнесу в Україні.
38. Теорії інноваційного розвитку.
39. Вплив науково-технічних нововведень на розвиток туризму.
40. Роль підприємця в інноваційних процесах.
41. Підприємницька діяльність в туризмі та зміна управлінських парадигм в туристичних організаціях.
42. Види інновацій в туризмі.
43. Інновації за класифікаційними ознаками: за сферою застосування, за масштабами розповсюдження, за характером змін, за предметом застосування, за ступенем реактивністю, за ступенем формування і впровадження, за тривалістю життєвого циклу інновації, за формою організації інноваційного процесу (імплементації), за повнотою інноваційного процесу і ступенем новизни, за характером процесу інноваційної діяльності, за ступенем інноваційних змін відносно попереднього стану процесу (системи).
44. Життєвий цикл інновацій.

Підсумковий контроль

Залік

Оцінка в національній шкалі (“зараховано”, “не зараховано”) та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	–	A	}	зараховано
82 – 89 балів	–	B		
75 – 81 бал	–	C		
66 – 74 бали	–	D		
60 – 65 балів	–	E		
59 балів і нижче	–	FX.		

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують оцінку **“зараховано”** і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка **“зараховано”** в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – **Е** та бал **60**. Якщо студент під час заліку отримав оцінку **“не зараховано”**, то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка **“не зараховано”** в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Питання до заліку з дисципліни «Інтерактивні технології в туризмі»

1. Сучасні системи електронного бронювання й резервування.
2. Автоматизовані системи бронювання і резервування в туризмі.
3. Історія розвитку систем бронювання.
4. Соціальні мережі як засіб інформування про тури.
5. Мережі туристичної контактної реклами ClickTravel.
6. Таргетінг.
7. Реклама туризму в Інтернет.
8. Рекламна діяльність у мережі.
9. Розміщення й розсилання реклами в Інтернет.
10. Державне регулювання інноваційної діяльності
11. Вплив політичної, економічної і соціальних сфер на інноваційні процеси в туризмі.
12. Принципи гармонійного розвитку туризму.
13. Система державного регулювання інноваційних процесів в Україні.
14. Геоінформаційні системи в організації туризму.
15. Визначення, призначення й області застосування ГІС.
16. Можливості ГІС у вирішеннях туристичних проблем.
17. Інноваційні проекти в туризмі
18. Інноваційний туристичний продукт як основа нового продукту.
19. Диверсифікація видів міжнародного туризму.
20. Маркетингові інновації в туризмі: інновації в дослідженні туристичного ринку.
21. Техніко-технологічні інновації. Інновації в процесах обслуговування в турфірмі, в готелях, на курортах.
22. Фінансове та інвестиційне забезпечення впровадження інноваційних технологій в туризмі.
23. Фінансова складова інноваційного потенціалу підприємства.

24. Макроекономічні джерела фінансового забезпечення інноваційного розвитку.
25. Критерії результативності інноваційної діяльності.
26. Правові аспекти інноваційної діяльності
27. Інтелектуальна власність в інноваційних проектах.
28. Етичні аспекти використання інформаційних систем. Ділова етика використання інформаційних систем.
29. Сучасний стан туристичного бізнесу в Україні.
30. Вплив сучасних інформаційних і телекомунікаційних мереж в туристичну діяльність.
31. Напрями використання мультимедійної технології у діяльності фірм туристичної й соціально-культурної спрямованості.
32. Створення та використання віртуальних подорожей.
33. Створення й використання енциклопедичних, довідкових і рекламних дисків
34. Сучасні КІС, призначення, властивості
35. Світовий ринок корпоративних інформаційних систем
36. Модель туристичного бізнесу в мережі
37. Сучасні програмні пакети управління туристичною діяльністю
38. Використання інформаційно-довідкових й інформаційно-правових систем в туристичній діяльності
39. Класифікація інформаційних систем менеджменту туризму й соціально-культурного сервісу

Рекомендовані джерела

Базова література:

1. Ілляшенко С. Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу : монографія. Суми: Університет. кн., 2008. 615 с.
2. Смирнов І.Г. Маркетинг у туризмі: Навчальний посібник. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2016. 251 с.

Додаткова література:

6. ДСТУ 4268:2003 Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kurort-service.com/uploads/assets/file/per.pdf>.
7. Машина Н.І. Страхування для туристичних підприємств. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 368 с.
8. Чоренька Н. В. Організація туристичної індустрії : навчальний посібник. Київ : Атіка, 2006. 264 с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.world-tourism.org> – інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації, який також містить інформацію національних туристичних адміністрацій країн, що входять до ВТО, статистичні дані.
2. <http://www.world-v-tourist.com> – віртуальний турист. Можна знайти туристичні довідники практично всіх країн світу, що містять карти, відомості з історії, культури країни, її природних умов, слайди із зображенням основних пам'яток, аудіо файли.
3. <http://www.travel-web.com> – система бронювання готелів і авіарейсів у мережі Інтернет, містить детальну інформацію про всі провідні готельні ланцюги й авіакомпанії, має систему пошуку за клієнтським запитом і підсистему «low prices» для пошуку сегментів з мінімальними тарифами.
4. <http://www.travel.net> – інформаційний розділ стосовно туризму в Інтернет, містить відомості про всі країни світу, в тому числі адреси посольств, готелів, ресторанів тощо. Існують підрозділи: авіакомпанії, агентства, країни, тури. Зручна система перехресних посилань допомагає в пошуках інформації.
5. <http://www.travel.net> – розділ авіакомпаній на сервері travel.net, що містить інформацію про більш як двадцять п'ять авіакомпаній - розклади авіарейсів, типи літаків, карти напрямків, описи аеропортів, системи пілг тощо.